

University of Groningen

## An intergroup perspective on attitude moralization

Leal, Ana

DOI:  
[10.33612/diss.826387152](https://doi.org/10.33612/diss.826387152)

**IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.**

*Document Version*  
Publisher's PDF, also known as Version of record

*Publication date:*  
2023

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

*Citation for published version (APA):*

Leal, A. (2023). *An intergroup perspective on attitude moralization*. [Thesis fully internal (DIV), University of Groningen]. University of Groningen. <https://doi.org/10.33612/diss.826387152>

### Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

### Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

**Nederlandse Samenvatting —  
Dutch Summary**



Het *moraliseren* van een attitude is een belangrijk sociaal psychologisch proces dat grote gevolgen kan hebben voor individuen, groepen en de samenleving. Het verwijst naar een proces waarin een attitude ten opzichte van een bepaalde kwestie (bijv. de mening van iemand over genderongelijkheid of klimaatverandering) wordt verbonden met iemands kernwaarden en overtuigingen (d.w.z., het wordt een *morele overtuiging*; Brandt et al., 2015; Rozin, Rozin, 1999; Rozin et al., 1997; Rozin & Singh, 1999; Skitka et al., 2005; Wisneski & Skitka, 2017). Mensen kunnen zo bijvoorbeeld gaan geloven dat genderongelijkheid of klimaatverandering “moreel verkeerd en onaanvaardbaar” is, waardoor hun mening niet alleen sterker wordt maar ook nog “een kwestie van een fundamenteel moreel principe”.

De gevolgen van zulke psychologische moralisatie-processen kunnen groot zijn, en van groot belang zijn voor individuele en maatschappelijke verandering (Rozin, 1999; Skitka et al., 2021). Attitude moralisatie kan bijvoorbeeld niet alleen mensen (bijv. gewone burgers worden activisten of zelfs radicalen) en hun gedrag (bijv. stoppen met vlees eten, kopen van duurzame producten) veranderen, maar ook impact hebben op hele groepen of sociale bewegingen in de samenleving (bijv. het ontstaan van MeToo, Fridays for Future). Morele overtuigingen binden namelijk gelijkgestemden maar zorgen ook voor verdeeldheid in de samenleving (bijv. vermijden van andersdenkenden), en kunnen daardoor de samenleving structureel veranderen (bijv. het implementeren van genderquota in organisaties, het implementeren van een verbod op plastic).

Ondanks de mogelijk grote gevolgen van dit psychologische proces weten we eigenlijk verrassend weinig over hoe dit proces psychologisch werkt (Skitka et al., 2021), met name in de context van conflict tussen groepen in de samenleving. Het weinige onderzoek naar dit onderwerp heeft attitude moralisatie voornamelijk benaderd als een intra-individueel proces, gericht op hoe cognitieve factoren en emoties dit moralisatieproces kunnen stimuleren (bijv. Brandt et al., 2015; Feinberg et al., 2019; Skitka et al., 2018, 2021; Wisneski & Skitka, 2017). Zulk onderzoek heeft echter niet onderzocht wat de rol is van de *sociale* context, en er bestaat nog geen specifiek perspectief dat verklaart hoe *groepen* een belangrijke factor kunnen zijn in het moraliseren van attitudes.

Dit is enigszins verrassend omdat er goede redenen zijn om aan te nemen dat attitude moralisatie vaak ingebed zit in intergroepscontexten. Moralisatie wordt beïnvloed door de betekenis die via sociale, relationele, groeps-, politieke en maatschappelijke factoren aan attitudes en waarden wordt verleend. Gendergelijkheid en milieukwesties zoals het eten van vlees en klimaatverandering hebben bijvoorbeeld geleidelijk een sterkere morele betekenis

gekregen voor individuen (De Cristofaro et al., 2021; Feinberg et al., 2019; Feinberg & Willer, 2013), en dergelijke moralisatie kan waarschijnlijk niet los worden gezien van een toenemend globaal bewustzijn van dergelijke kwesties (bijv. MeToo, het klimaatakkoord van Parijs 2016) en van verhitte debatten (bijv. op sociale media zoals Twitter) tussen groepen met verschillende opvattingen over dit soort onderwerpen (bijv. Mooijman et al., 2018). Moralisatie zal dus waarschijnlijk worden beïnvloed door hoe mensen betekenis geven aan informatie uit hun sociale omgeving, en doordat ze lid zijn van bepaalde groepen (en juist niet van andere groepen).

In dit proefschrift onderzoeken we daarom wanneer, hoe en waarom de attitudes van individuen worden gemoraliseerd in intergroepscontexten. We stellen voor dat zulke intergroepscontexten en dus groepen kunnen functioneren als een speciale en krachtige aanjager voor het psychologisch proces van attitude-moralisatie, met name in contexten waarin mensen worden geconfronteerd met schendingen van de waarden van hun ingroup (eigen groep) door outgroup-leden. In het bijzonder onderzoeken we of de aanwezigheid van een (immorele) outgroup die de ingroup-waarden schendt en bedreigt voor een sterke motivatie van groepsleden zorgt om hun eigen waarden te beschermen. Hierdoor wordt een specifieke attitude psychologisch verbonden met fundamentele overtuigingen over goed en kwaad (d.w.z. moraliseren). Dit betekent dat we denken dat moralisatie een psychologische functie kan vervullen, namelijk het beschermen van de waarden van de ingroup wanneer die door een outgroup worden bedreigd of aangevallen.

We hebben deze ideeën *experimenteel* onderzocht in verschillende intergroepscontexten (in Hoofdstuk 2), en *longitudinaal* in de context van deelname van individuen aan de Chileense studentenbeweging (Hoofdstuk 3). Bovendien hebben we ook het moraliserende potentieel van vergelijkbare overtredingen onderzocht die afkomstig zijn van leden van de *ingroup* (in plaats van een outgroup; Hoofdstuk 4), om te onderzoeken of dezelfde waardebeschermende effecten optreden of niet.

### **Belangrijkste bevindingen**

De belangrijkste bevindingen van de studies in dit proefschrift leveren het eerste bewijs voor het intergroepspectief dat we hebben gebruikt. Ten eerste zagen we in de experimentele studies dat het waarnemen van het immorele karakter van de outgroup leidde tot het moraliseren van specifieke attitudes als reactie op een overtreding van outgroup-leden (Hoofdstuk 2). Ten tweede hebben we in een grote longitudinale studie geconstateerd dat deelname aan collectieve actie tegen een (immorele) outgroup van belang was, over de tijd

heen, voor het moraliseren van attitudes over de Chileense protestbeweging (Hoofdstuk 3). Tenslotte hebben we in Hoofdstuk 4 gezien dat een dergelijke moralisatie niet plaatsvond wanneer de overtreding van binnenuit (de ingroup) kwam, ondanks gevoelens van emotionele shock die dit opriep. Samen bieden deze bevindingen een intrigerend beeld van hoe de sociale psychologie van groepen en moraliteit samen het proces van attitude moralisatie kunnen helpen verklaren. We vatten ieder hoofdstuk hieronder kort samen.

### ***Het immorele karakter van de outgroup overtreder***

In Hoofdstuk 2 hebben we getest of het immorele karakter van de outgroup van belang was voor attitude moralisatie. We hebben ons gericht op percepties van het immorele karakter van de outgroup omdat overtredingen door outgroup-leden die als immoreel geïnterpreteerd kunnen worden als een opzettelijke aanval op de ingroup en een bedreiging voor de waarden van de groep (Brambilla et al., 2011, 2012; Leach et al., 2015; Nadler & McDonnell, 2012; Schein & Gray, 2018). In vier experimenten (samengevat via een interne meta-analyse) met verschillende intergroepscontexten (d.w.z. studentenverenigingen, politieke intergroepscontexten), verschillende schendingen (bijv. seksistische uitlatingen, de Amerikaanse terugtrekking uit het klimaatakkoord van Parijs, het vieren van Columbus Day in de VS), verschillende populaties (d.w.z. psychologiestudenten, Amerikaanse aanhangers van de Democratische partij) en verschillende kwesties met het oog op moraliseren (d.w.z. seksisme, klimaatverandering, culturele toe-eigening), hebben we gevonden dat schendingen van ingroup-waarden die worden begaan door immorele outgroups inderdaad tot wat meer attitude moralisatie leidden; en deze effecten werden verklaard door sterkere morele emoties (bijv. woede, verontwaardiging, walging, minachting). In het bijzonder vonden we dat ingroup-leden de schending door de immorele outgroup als meer bedreigend ervaarden, waardoor sterkere emoties werden opgeroepen die attitude moralisatie verklaarden.

Deze interessante bevindingen van Hoofdstuk 2 impliceren dat groepsleden relevante kwesties kunnen moraliseren als een manier om de ingroup en haar waarden te beschermen tegen een aanval van een immorele outgroup. Wanneer groepsleden worden geconfronteerd met dergelijke overtredingen door immorele outgroups worden ze geconfronteerd met waar "zij" voor staan en dat contrasteert met waar "wij" voor staan. Zulke bedreigende acties van de outgroup kunnen dus attitudes moraliseren die belangrijk zijn voor de groep. Daarom kan moralisatie een beschermende strategie zijn om om te gaan met overtredingen door immorele outgroups.

### ***Collectieve actie ondernemen tegen een immorele outgroup***

Gebaseerd op het idee dat overtredingen door outgroup-leden die als immoreel worden ervaren een proces van attitude moralisatie kunnen veroorzaken (Hoofdstuk 2), hebben we in Hoofdstuk 3 voorgesteld dat deelname aan collectieve actie tegen een immorele outgroup moralisatie zou kunnen bevorderen. We stelden voor dat collectieve actie contexten twee cruciale ingrediënten bieden die moralisatie kunnen vergemakkelijken: de contextuele beschikbaarheid van een sterke sociale beweging (of ingroup), die vecht tegen een waargenomen immorele tegenstander (of outgroup, bijvoorbeeld de regering). We wilden daarom onderzoeken of en hoe deelname aan collectieve actie longitudinaal (dus over de tijd heen) moralisatie in de hand kan werken. Onze hypothese was dat deelname aan collectieve actie de attitudes van individuen moraliseert omdat het hun groepsidentiteit versterkt, hen kwader maakt ten opzichte van de outgroup, en/of hen beter in staat stelt om sociale verandering te bereiken. We hebben deze hypothesen getest in een 2-jarige longitudinale studie ( $n = 1214$ ) in de context van de Chileense studentenbeweging. Zoals verwacht hebben we gevonden dat deelname aan collectieve actie tegen een immorele outgroup attitude moralisatie in de hand werkte over de tijd heen. Dit werd consequent verklaard door sterkere groepsidentificatie en woede naar de outgroup toe. Verder zagen we dat morele overtuiging in de loop van de tijd deelname aan collectieve actie voorspelde — een effect dat consequent werd verklaard door sterkere groepsidentificatie.

Deze bevindingen uit Hoofdstuk 3 bieden bewijs dat intergroepscontexten, zoals collectieve actie contexten, een krachtige aanjager kunnen zijn voor een proces van moralisatie. In het bijzonder kan het ondernemen van collectieve actie niet alleen gevoelens van woede vergroten tegenover degenen die de waarden hebben geschonden, maar ook iemands groepsidentiteit versterken en zo de morele overtuiging te versterken. In lijn met de bevindingen van Hoofdstuk 2 betekent dit dat deelname aan collectieve actie om iemands waarden te verdedigen tegen een immorele outgroup kan leiden tot een moralisatieproces als een manier om de groepswaarden te beschermen tegen een aanval van de outgroup.

### ***Schendingen door morele ingroup-leden***

In Hoofdstuk 4 hebben we het moraliserende potentieel van waarde-schendingen van *ingroup*-leden onderzocht. Op basis van het idee dat leden van de ingroup hun attitudes kunnen moraliseren om de ingroup-waarden te beschermen tegen een externe aanval (Hoofdstukken 2 en 3) onderzoekt Hoofdstuk 4 of een soortgelijk waarde-beschermend mechanisme de attitude

moraliseert wanneer de dreiging van binnen uit de eigen groep komt — dat wil zeggen, wanneer de schending van ingroupwaarden wordt gepleegd door een ingroup-lid dat als *moreel* gezien wordt (d.w.z. een wolf in schaapskleren). Anders dan in eerdere hoofdstukken richten we ons niet op de waargenomen immoraliteit van de ingroup-overtreder, omdat een dergelijk immoreel ingroup-lid niet als representatief voor de ingroup zal worden beschouwd en zelfs als een uitgesloten of afgewezen lid kan worden gezien. We denken juist dat schendingen door morele ingroup-leden doorgaans worden gezien als onverwacht en emotioneel schokkend (Ellemers, 2017; Wisneski & Skitka, 2017), waardoor leden van de groep worden gemotiveerd om strategieën te gebruiken om het morele beeld van de groep te beschermen, bijvoorbeeld door het moraliseren van kwesties die relevant zijn voor de groep.

In twee experimenten die verschillende groepscontexten en schendingen (bijv. in de context van immigratie en massale schietpartijen in de VS), verschillende populaties (d.w.z. psychologiestudenten, en Amerikaanse aanhangers van de Democratisch partij), en verschillende attitudes m.b.t. moralisatie (d.w.z. immigratie en wapenbeheersing) gebruikten, hebben we gevonden dat groepsleden inderdaad een emotionele schok ervoeren bij de wolf in schaapskleding. Dit leidde echter niet tot moralisatie van de attitude, of tot andere beschermende mechanismen die we gemeten hebben. Met andere woorden, een overtreding van de ingroup-waarde door een moreel ingroup-lid was niet voldoende om het moralisatieproces te activeren dat we in Hoofdstuk 2 and 3 observeerden. We moeten echter deze (nul-)bevindingen voorzichtig interpreteren. Het is nog steeds mogelijk dat bijvoorbeeld een overtreding door een morele ingroup moralisatie kan veroorzaken onder andere, wellicht meer specifieke omstandigheden.

### Conclusie

Het moraliseren van attitudes is een belangrijk psychologisch proces dat belangrijke gevolgen kan hebben voor individuen, groepen en de samenleving. Onze studies laten zien dat het moralisatie-proces wordt beïnvloed door groepsfactoren. In dit proefschrift wilden we met name een intergroepspectief bieden op het proces van attitude moralisatie en suggereren dat moralisatie deel kan uitmaken van een beschermingsreactie (d.w.z., het beschermen van de eigen groepswaarden). We stellen specifiek voor dat groepen daardoor kunnen functioneren als aanjagers voor moralisatie, omdat groepen waarden belichamen die mensen proberen te beschermen wanneer outgroups hen aanvallen. Moralisatie kan dus mogelijk een reactie zijn op een externe aanval door immorele outgroup-leden die de ingroup-waarden schenden. In het



bijzonder hebben we aangetoond dat de overtreding van de ingroup-waarden door outgroup - leden waarschijnlijk een proces van attitude moralisatie in de hand kan werken indien (1) de outgroup wordt gezien als immoreel en (2) door mee te doen aan collectieve actie tegen een immorele outgroup. Dit gebeurt echter niet wanneer een dergelijke overtreding vanuit de eigen groep kwam (de wolf in schaapskleren). Dit proefschrift maakt hiermee de weg vrij naar een breder begrip van attitude moralisatie door de potentiële rol van de intergroepscontext te integreren. Toekomstig onderzoek kan dit perspectief verder ontwikkelen en testen en bijvoorbeeld ook de condities onderzoeken waaronder groepen kunnen functioneren als aanjagers voor attitude moralisatie, of juist niet.



